

Vereniging Oud Valkenburg

oud VALKENBURG

NIEUWSBRIEF DECEMBER 2014

Het jaar is bijna ten einde. Nog een paar dagen en het is Kerstmis en 31 december is dan niet ver weg.

Het jaar 2014 begon gelijk goed voor de vereniging: de Meerburgprijs, € 1000!

Ons ledental is dit jaar weer gegroeid en is nu 250. We deden mee aan de Paardenmarkt en Open Monumentendag. Het hoogtepunt van onze activiteiten was de opening van de expositie over het Marinevliegkamp Valkenburg op 28 oktober. Verderop in deze brief leest u er meer over.

Verder hebben we weer meer scholen ontvangen. De digitalisering van onze collectie vordert. Aan toegankelijkheid via onze website wordt gewerkt.

Het museum wordt steeds beter bezocht; wij denken na over hoe we de exposities interactiever en daarmee attractiever kunnen maken.

In deze nieuwsbrief vindt u onder andere een artikel in de reeks "De straten van Valkenburg" over de Broekweg van Henk Imthorn en een artikel van Herman Dijkhuizen over geocoaching.

Ik hoop dat plezier beleeft aan het lezen van deze nieuwsbrief.

Tenslotte wens ik u namens het bestuur van de Vereniging Oud Valkenburg goede Kerstdagen en een voorspoedig 2015 toe.

Jan Bakker
Voorzitter

De straten in Valkenburg. (2)

DE BROEKWEG

Henk Imthorn

De Broekweg is één van de oudste straten in Valkenburg. De enige weg, die vanuit het dorp naar het westen loopt. De naam is vrij eenvoudig te herleiden. Broek betekent moerassig landschap.

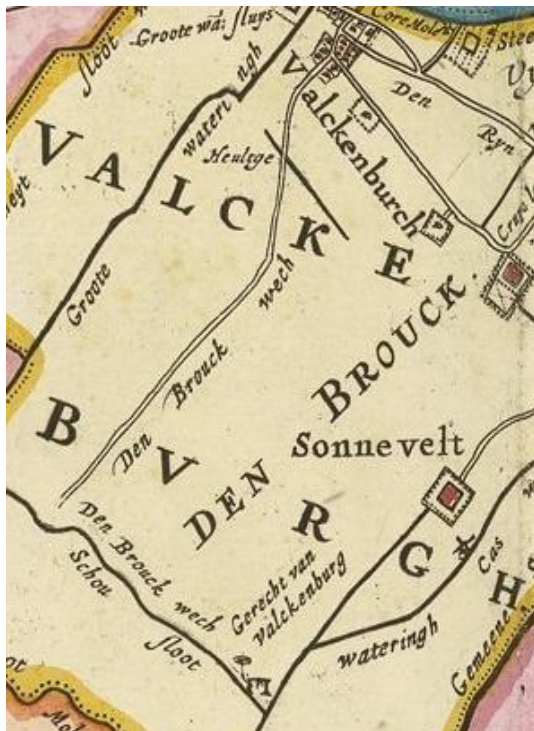

Een **broek** is een laaggelegen gebied dat nat blijft door opwellend grondwater (kwel). Veel Broeklanden zijn onbruikbaar voor agrarische doeleinden omdat ze te nat zijn.

Sinds de Middeleeuwen is de bodem van de broekgronden verbeterd door drainage. In die periode werden de weteringen gegraven, waarmee het overtollige water kon afvloeien naar de Rijn. Nu nog zijn deze waterlopen terug te vinden in ons dorp. De kleine en grote Wetering, de Kaswetering en Wassenaarse wetering (of Wattering) zijn

bekende namen. Door deze drainage werd goede weidegrond voor het vee verkregen. Het moeras verdween maar de benaming bleef. Hoewel er zijn nog steeds pompen nodig om droge voeten te houden.

De Broekweg werd aangelegd om de verschillende weilanden te ontsluiten. Op bijgaande kaartfragment is te zien dat de weg overgaat in een pad en langs de Schousloot richting het zuiden loopt. Hier uit blijkt dat de Broekweg niet van oudsher een kerkenpad was van Wassenaar naar Valkenburg. In de tijd dat men op Valkenburg aangewezen was voor de kerkgang was de Broek nog veel te nat en moest men via de zandrug (nu de N444) naar Valkenburg (of langs de Haagsche Schouw).

En dan helemaal aan het einde van "Den Brouck wech" stond het gerecht van Valkenburg; de Galg. In de archieven wordt deze plek (gelukkig) niet vaak genoemd. Het doodsvonnis vond meestal plaats op het publieke schavot voor het

Regthuys; ook gelegen aan de Broekweg, maar dan in het dorp.

In 1937 veranderde de functie van de Broekpolder drastisch. Valkenburg kreeg een vliegveld. De grond kende vele eigenaren (o.a. het klooster te Rijnsburg, de kerk van Valkenburg), welke afgestaan moesten worden aan het rijk.

Na de oorlog werd het vliegveld uitgebreid. De Broekweg liep voortaan dood op een toegangshek bij de boerderij van Van Egmond. Deze bleef net buiten het terrein.

Eind jaren '80 van de vorige eeuw werd de Broekweg doorsneden door de N206. Het gedeelte op de foto werd de "oude" Broekweg genoemd. Ten onrechte want dit deel is niet ouder dan het gedeelte aan de andere kant van de Tjalmaweg.

In de toekomst worden wellicht beide delen weer herenigd middels de Broekbrug en kan het "oude" weer worden geschrapt.

Opsporing verzocht

Deze foto troffen we in ons foto-archief. Wie weet wie deze mensen zijn en ter gelegenheid waarvan deze foto gemaakt is?

Romeinse en andere weetjes van het internet

Het internet biedt ons prima mogelijkheden om onze geschiedenis beter te leren kennen. Hier volgt een drietal tips.

Een heel mooie website is: www.geschiedenisvanzuidholland.nl Het is een website van het Erfgoedhuis Zuid-Holland die boordevol informatie staat over allerlei onderwerpen. Kijk eens onder het hoofdje Limes en je kan veel te weten komen over de vroegste geschiedenis van ons land en dus ook van Valkenburg.

www.cultuurwijzer is een website met veel informatie over geschiedenis en kunst en nog veel meer. Via de zoekfunctie kan

je van Chinees porselein via Utrecht naar de Romeinen. Gewoon eens proberen.

De derde betreft de blog [Senilicus in Valkenburg](#). Voer die naam in en je krijgt allerlei informatie over Valkenburg met foto's.

Geocaching.com

Herman Dijkhuizen

Het is zaterdagmiddag 6 december. Nel Bos en mijn persoontje hebben Torendienst. Van 1 tot 4. Altijd gezellig.

De eerste bezoekers arriveren al gauw. Het zijn Timme en zijn nog jongere zusje Pleun. Intelligente peuters. Ze zijn samen met hun vader. Ze komen uit Elst en zijn op bezoek bij hun oma op de Middenweg. Samen gaan we naar de torentrans. Het uitzicht is kristalhelder. Het is niet echt koud.

De Middenweg is snel gevonden. Dus is er daarna aandacht voor de wijde omgeving. Even later gaan we voorzichtig achterstevoren de toch wat steile trap af. Ik besluit verder met de lift naar beneden te gaan.

Buiten lopen twee wat oudere mensen zoekend rond. Ik ga erop af. Ik ontmoet Ada en Jaap Dongelmans. Ze hebben een aparte hobby: geocaching. Wat dat is wordt al snel duidelijk. Ze hebben een heel nauwkeurig werkend GPS-apparaat. Een TomTom voor wandelaars zagezegd. Je kiest op het internet een route die je leuk lijkt en gaat op pad! Ada en Jaap hebben vandaag gekozen voor de route met de naam Praetorium Agrippina.

Zo kwamen ze met hun GPS eerst terecht op de Torenvlietslaan.

Bij de draaibare archeokubus en het milliarium, de Romeinse mijlpaal. En aan de overkant de dwarse doorsnede van de oude Romeinse weg, de Limes, met daarlangs de gestileerde cipressen.

Daarna ging de tocht naar De Punt , Hoofdstraat begin Middenweg, met het

grote betonnen hoefijzer met daarop het tableau van het castellum Gemaakt door de ons allen bekende Ravelli.

Bij het pontje vonden ze daarna het rode hek met de gestileerde Romeinse schilden. En nu waren ze dan bij de toren. Daar ergens moest de geocache zitten. Wat die cache is moet je zelf uitvinden. Een doosje waar je je naam in achter laat, een code of een specifiek kenteken bijvoorbeeld. Daar moet je een foto van maken. Daar gaat het om. Als je de cache niet vindt is je tocht toch eigenlijk vergeefs geweest!

De foto van de cache stuur je op naar de webmaster van Geocaching.com en van hem krijg je daarna de bevestiging dat je al dan niet succesvol bent geweest.

Met gezamenlijke inspanning vinden we de code bij het T-mobile kastje naast de ingang van de toren. Het is een code in Romeinse cijfers. Kan niet missen. Dat stond in de beschrijving van de route: kennis van Romeinse cijfers is noodzakelijk.

Voldaan praten we met z'n vieren nog wat na in de toren. Valkenburg kennen de Dongelmansen niet. En eigenlijk maar één Valkenburger. Hij heet Jaap. Jaap Dubbeldam probeer ik. Ja die is het! is de verbaasde reactie.

Dat is een oud-collega van Ada! Die Jaap Dubbeldam is secretaris van de Vereniging Oud Valkenburg? De wereld is klein!

We nemen hartelijk afscheid.

Vandaag of morgen ga ik toch nog eens uitzoeken wie de webmaster is van Geocaching.com.

Misschien ken ik hem wel....

http://www.geocaching.com/geocache/GC3EGDR_praetorium-agrippinae.

"Op en om het Marine Vliegveld Valkenburg"

Sinds 28 oktober is in het Torenmuseum in Valkenburg een expositie te zien over het voormalig Vliegveld Valkenburg

onder de titel "Op en om het Marine Vliegveld Valkenburg". Het vliegveld heeft naast zijn militaire functie grote betekenis gehad voor Valkenburg. Dat was meteen al het geval nog voor het vliegveld officieel in gebruik genomen was, toen de Duitsers in 1940 ons land binnen vielen en het veld wilden innemen. Ook in latere jaren is de invloed van het vliegveld op het dorp en de omgeving groot geweest.

De expositie laat naast de geschiedenis en functie ook die kant van het vliegveld zien. Wat betekent het voor een dorp om zo dichtbij een vliegveld te hebben en wat was erin en omheen nog meer aan de hand? Die aspecten worden belicht.

Dus bijvoorbeeld welke bijzondere personen zijn daar geland, welke opdrachten zijn er vanuit het vliegveld Valkenburg uitgevoerd, wat deden die spotters daar en hoe was het in het dorp met een vliegveld in je achtertuin.

De expositie is er tot 1 juni 2015.

COLOFON

Deze Nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar en wordt uitgegeven door de Vereniging Oud Valkenburg.

Redactieadres :Jan Bakker, Hoofdstraat 6, 2235 CG Valkenburg.

E-mailadres: janp.bakker@ziggo.nl

Deze brief is ook te downloaden van de website www.oudvalkenburgzh.nl.

Bankrekening vereniging: 1189.37.529

t.n.v. Vereniging Oud Valkenburg

